

Ds. Arjan van Groos (1962 - 2014)
Tekst: Amos 9, 11 - 15
Middagdienst
H. Avondmaal

Broeders en zusters, de Here wil ons in deze dienst laten stilstaan bij de wijze waarop Hij aan zijn volk een nieuwe en heerlijke toekomst geeft. Een grootse daad. Daarom willen we straks Gods grootse daden bezingen met de woorden van Psalm 66 : 1 & 3. Maar we willen deze dienst beginnen met het belijden van onze afhankelijkheid van de Here en vervolgens gaan we dan luisteren hoe de Here ons begroet. Laten we, uit eerbied voor de Here hierbij gaan staan.

1. **Votum**
2. **Zegengroet**
3. **Lied : Psalm 66 : 1 & 3**
4. **Gebed voor de opening van het Woord**
5. **Viering van het Heilig Avondmaal**
6. **Tafel klaarmaken: Psalm 122 : 1 (zingen over de vreugde die er is als men tot de Here mag naderen)**
7. **Dankzegging en zingen : Psalm 105 : 1 (lofzang op de Here en zijn werken)**
8. **Schriftlezing : Handelingen 15 : 1 - 21**
9. **Lied : Psalm 87 : 3 & 4 (waarin al de volken zingen tot Gods lof)**
10. **Tekst : Amos 9 : 11 - 15**
11. **Lied : Psalm 21 : 1 en 3 (over hoe de Here aan de Koning een onvergankelijk leven geeft)**
12. **Geloofsbelijdenis van Nicea**
13. **Lied : Gezang 13 : 1**
14. **Dankzegging en gebed**
15. **Slotzang : Psalm 67 : 1 & 3 (dat alle volken de goedheid van de Here bezingen)**

Geliefde gemeente van onze Here Jezus Christus, broeders en zusters, groot en klein,

Ik heb wel eens het idee dat de boeken van de profeten onder ons niet zo geliefd zijn. Voor een deel is dat ook wel goed te verklaren. Want het kost duidelijk meer moeite om zo'n boek te begrijpen dan bijvoorbeeld een boek als Ruth of Genesis of Samuël. Daar staan gewoon mooie verhalen in, waarbij je je ook wat kunt voorstellen. De wijsheidsboeken als Job, de Psalmen en de Spreuken zijn ook nog weer wat makkelijker toegankelijk. Dat zijn tamelijk op zichzelf staande stukken, waarbij de aanleiding vaak niet zo erg belangrijk is. En waar die wel belangrijk is kennen we hem in veel gevallen wel. Maar de boeken van de profeten hebben het toch wel het moeilijkst. Of er moeten verhalen in staan, dan zijn ze plotseling weer populair. Zoals bij Daniël of Jona.

Daarom doen we er altijd goed aan om voordat we een profetie gaan lezen eerst even een korte inleiding over het boek te lezen. Zodat we enig inzicht krijgen in de politieke, economische en vooral de godsdienstige situatie. Want deze vormen altijd de achtergrond voor de woorden van de profeet. En zonder deze achtergrond blijven deze woorden voor ons in de lucht hangen.

Wie de boeken van de profeten zou doorlezen die zal ontdekken dat je in de meeste boeken van de profeten vier soorten woorden van de Here tegenkomt. Aan de ene kant wijst de Here daarin de zonden aan. De zonden van Israël, van Juda, maar ook van omringende volken. In de tweede plaats kom je woorden van oordeel tegen. De Here gaat dit doen aan het volk. Verder kon je oproepen tot bekering tegen. En in de vierde plaats kom je heilsprofetieën tegen. Profetieën waarin de Here spreekt over redding uit de ellende en herstel van de vrede.

Wie Amos doorbladert zal ontdekken, dat in dit boek voornamelijk de zonden van het volk en Gods oordeel over zijn volk beschreven zijn. Vorige week bij de voorbereiding op de viering van het Heilig Avondmaal en vanmorgen bij de korte preek, hebben we in het bijzonder stil gestaan bij de oordelen van de Here over zijn volk. Maar oproepen en heilsprofetieën zijn dun gezaaid in dit boek. In Amos 5 de verzen 4 tot 6 vinden we een duidelijke oproep tot bekering. En onze tekst is de enige heilsprofetie in dit boek.

Een profetie die ik voor u als volgt heb samengevat:

De Here belooft zijn volk herstel van het koningshuis van David en nieuwe vrede.

En we zullen daarbij op drie dingen letten:

1. op de structuur van deze belofte

2. de inhoud van deze belofte

3. de reikwijdte van deze belofte

Laten we eerst gaan letten op de structuur van deze belofte. Willen we deze profetie goed begrijpen, dan moeten we dus eerst naar de achtergrond van deze woorden gaan kijken. We kunnen dat kort doen, omdat we daar vorige week, bij de voorbereiding uitgebreid bij stil hebben gestaan. Amos is profeet in Israël ten tijde van koning Jerobeam II. Het is een tijd waarin het Israël economisch en politiek zeer voor de wind gaat. Maar het in godsdienstig opzicht erg slecht gaat. Uiterlijk wordt de Here nog wel geëerd, maar de harten van de mensen gaan slechts uit naar rijkdom en feesten. Wat dat betreft hoeven we maar om ons heen te kijken, in ons eigen land, en we weten hoe het klimaat in Israël in die dagen was. De Here heeft wel voor tijden van moeiten gezorgd, er is bijvoorbeeld hongersnood in het land geweest. Maar dat heeft niet geleid tot bekering van het volk.

Amos spreekt dan ook over het feit dat de maat voor de Here vol is. En dat nu Gods straf onafwendbaar is. Het volk zal worden weggevoerd in ballingschap. En alle mensen die de Here niet willen dienen, zullen omgebracht worden. Dat staat vast. Maar dat is niet het laatste woord. De Here laat de gelovigen niet ongetroost. Hij zal op den duur ook weer voor herstel zorgen.

Nu is het heel belangrijk dat we daarbij goed op de structuur van deze profetie letten. Want waar zet het herstel mee in? Het begint met de Here die het huis van koning David gaat herstellen. Eigenlijk moet ik niet zeggen 'huis', maar 'hut'. Want dat staat er. Van het grote geslacht van David is dan namelijk al lang niets meer over. Daar is geen paleis meer. Maar het nageslacht van David hoort allang weer bij de gewone mensen. Mensen die in kleine, lichte huisjes wonen: hutten. En deze hut is dan ook teken van de zwakte van Davids huis. Daar hoef je niets meer van te verwachten.

Maar toch, de Here gaat die hut van David herstellen. Hij gaat de scheuren dichten. Zodat ze weer stevig worden, zonder dat je bang hoeft te zijn dat ze binnen de kortste keren instorten. Ja, en wat er ingestort is, dat gaat de Here weer opbouwen. De oude muren worden weer opgetrokken. En het wordt weer als vanouds. En u begrijpt het wel. Het gaat hier niet om de woning van David, maar om het geslacht van David. Het heeft zijn koninklijke kracht en eer verloren. Er is geen koning meer uit het geslacht van

David. Maar de Here gaat iemand in dat geslacht van David verwekken, die weer koning zal worden. En dat niet alleen. Hij zal, net zoals David in zijn tijd, koning zijn over Edom en vele andere volken.

En door het werk van deze Koning zal er ook voor Israël een nieuwe tijd van glorie en rijkdom aanbreken. Het is dus niet zo, dat het volk zichzelf zal ontworstelen aan zijn verdrietig lot. Aan zijn moeiten in de ballingschap. Nee. De Here zal hen verlossen. Door een nieuwe Koning op de troon van David te zitten, die het volk nieuwe voorspoed en nieuw geluk zal geven.

De structuur laat dus heel duidelijk zien dat de Here hier bevrijding bewerkt en een nieuwe toekomst aan zijn volk geeft, daar eigenhandig uit het geslacht van David een nieuwe en grote Koning te laten opstaan. Dat in de eerste plaats.

Laten we nu in de tweede plaats letten op de inhoud van deze profetie. Bij een deel daarvan hebben we al stil gestaan. Namelijk bij de basis, het fundament. Het fundament voor de nieuwe tijd van voorspoed is de nakomeling uit het geslacht van David. En deze zal niet alleen nieuwe glorie brengen voor het huis van David. Maar ook voor het land en het volk. De verzen 13 en 14 spreken daarover. Misschien in een taal die voor ons wat moeilijk te begrijpen is, omdat die uitgaat van een voornamelijk agrarische samenleving. Terwijl wij vooral in een industriële- en dienstensamenleving leven. Wij zijn meer geneigd om onze voorspoed uit te drukken in de termen van economische groei. Waarbij er dan altijd sprake is van een zekere golfbeweging. Tijden van snelle groei worden afgewisseld met tijden van zeer beperkte groei of in een echt slechte tijd, met tijden van teruggang.

Zo was het ook in de tijd van Israël. Zoals er in een economie tijden van weinig groei zijn. Zo waren er ook in het agrarisch jaar tijden van arbeid en rust. Tijden dat het land zijn vruchten gaf en tijden dat het land nauwelijks wat opbracht, omdat het rust moest krijgen. Maar in vers 13 wordt de wonderlijke situatie beschreven dat er alleen nog maar tijden zijn waarin het land volop oplevert. Het koren is nog maar net gemaaid en de ploeger komt gelijk al weer het land op. Om de grond los te werken en om te gooien zodat er nieuw zaad de grond in kan. En de druiventreder bij hem die het zaad strooit. Meestal zit er een behoorlijke tijd tussen de druivenoogst en de tijd dat er weer gezaaid kan worden. Maar nu is de druivenoogst zo enorm groot dat de druiventreders werk hebben tot de tijd dat er weer gezaaid gaat worden.

De druivenoogst zal zo overvloedig zijn dat de bergen druipen van de jonge wijn en deze kleine stroompjes samenvloeien en als beken over de heuvels stromen. Zo rijk zal het leven zijn! Het land zal een overvloed geven. Hier wordt ons dus een beeld geschetst van een aarde waar de vloek van is weggenomen. De vloek die over aardbodem lag, waardoor hij voortaan dorens en distels voortbracht is niet meer en de aarde geeft weer eten en drinken in overvloed.

Maar dat niet alleen. Want wat heb je aan zo'n land als je er zelf niet in woont. Daarom spreekt de Here in vers 14 over een keer in het lot van zijn volk. Hij zal het volk terugbrengen naar dit rijke land. En de steden waarin ze vroeger gewoond hadden, zullen ze herbouwen. En dat niet alleen. Ze zullen ook in die huizen wonen. En ze zullen wijngaarden planten. Ze zullen boomgaarden aanleggen. En dat niet alleen. Ze zullen ook de wijn van de wijngaard drinken en de vruchten uit de boomgaard eten. En die laatste toevoeging is niet zonder betekenis. Want die laat zien dat ze voor langere tijd in dat land zullen wonen. Want wijngaarden en boomgaarden brengen in hun eerste jaren nog niets of nauwelijks wat op. Mag het volk van de Here mag weten dat het deze wijngaarden niet voor niets aanplant, maar dat ze van de Here ook de rust en de tijd krijgen om daar zelf van te genieten.

En in vers 15 maakt de Here dat nog eens expliciet. Als Hij zegt dat Hij hen zal planten in hun grond en dat ze daar niet meer uit zullen worden weggerukt. De grond die de Here aan zijn volk geeft, mogen zij bezitten als een eeuwig bezit. Ze horen bij dit land zoals een boom bij de grond hoort waar hij in staat. Zo ontvangt het volk van de Here dit land als een eeuwigdurend bezit. Dat is de rijke inhoud van deze profetie.

Dan zullen we nu tenslotte stilstaan bij **de reikwijdte van deze profetie**. Want dat is natuurlijk altijd de grote vraag bij profetieën. Wanneer gaan ze nu in vervulling? Is deze profetie al vervuld of nog niet? Dan praten we dus over het tijdsbestek van deze profetie. Bovendien is het de vraag voor wie deze profetie geldt. Wie zullen dat heerlijke rijke land in bezit krijgen. Het volk Israël of zal het ook voor andere volken zijn?

Laten we met de laatste vraag beginnen. Voor wie is deze belofte? Vers 12 laat daar niet zoveel misverstanden over bestaan. Ook de rest van Edom, dat is het nageslacht van Ezaü valt onder deze beloften. En niet alleen zij, maar al de volken over wie de Naam van God is uitgeroepen. Allereerst is toen natuurlijk gedacht aan de volken die door

David onderworpen waren en die ongetwijfeld te maken hebben gekregen met de Naam van de Here. De God van Israël. Die machtige en sterke, maar ook onzichtbare God. Die God die zijn volk door de Schelfzee heeft laten gaan en hun het land Kanaän in bezit heeft gegeven.

Verder laat de Here ons in Handelingen 15 duidelijk zien, dat deze belofte niet alleen voor zijn volk Israël geldt. Als het evangelie aan de heidenen is verkondigd en velen van hen tot geloof gekomen zijn, komt de kerk voor de vraag te staan aan welke regels deze gelovigen uit de heidenen zich moeten houden. In Antiochië ontstaat hierover zelfs een twist in de gemeente. De gelovigen uit de Joden menen dat de gelovigen uit de heidenen zich ook moest laten besnijden om behouden te worden. Paulus deelde die mening niet. Hij geloofde dat de heidenen zich niet hoefden te laten besnijden. Ze hoefden niet eerst Jood te worden om door de Here aangenomen te worden. Ook zonder besnijdenis konden ze behouden worden. En nadat Petrus een pleidooi had gevoerd voor de heidenen. En Paulus en Barnabas hadden verteld over de wonderen die ze onder de heidenen hadden mogen doen. Nam Jakobus het woord en haalde deze tekst uit Amos naar voren om te laten zien dat het heil niet alleen voor de Joden is, maar ook voor de gelovigen uit de heidenvolken. Niet alleen voor Israël, maar ook over de rest van Edom en al de andere volken over wie Gods naam is uitgeroepen. Deze belofte van een heerlijk rijk en onbezorgd land geldt dus voor allen die geloven.

Maar dan nu nog de vraag wanneer deze belofte in vervuld wordt. Vaak is het met de heilspromissieën zo dat ze aan de ene kant vooruitzien naar het einde van de ballingschap en de terugkeer van Israël naar Kanaän en dat er vervolgens nog verder in de toekomst wordt gekeken. De vraag is of dat hier ook het geval is.

Ja, het is wel zeker dat dat niet het geval is. Want de Here spreekt hier over het herstel van het koninghuis van David. De laatste koning uit het huis van David was echter Zedekia die regeerde van 597 tot 587. In 587 werd de tempel verwoest door koning Nebukadnessar waarbij het grootste deel van Juda weggevoerd werd in ballingschap. Nadat het volk terugkeerde uit de ballingschap, vijftig jaar later, heeft er echter nooit meer een afstammeling van David op de troon gezeten. Als de Here hier dus spreekt over het oprichten van de hut van David, dan doelt Hij hier op de komst van zijn Zoon in het vlees. Op de Zoon van Jozef en Maria. Jezus Christus. De Verlosser. De koning is en regeert tot in eeuwigheid. Die van zijn Vader de macht heeft gekregen over hemel en

aarde. En die bezig is deze aarde naar haar einde toe te leiden. Die bezig is het getal vol te maken van hen die gered zullen worden. Die bezig is deze aarde naar de grote dag toe te brengen, dat zij vernieuwd zal worden. Naar de dag dat de vloek niet langer op haar rust. Naar de dag dat allen die in Hem geloven de nieuwe aarde als een eeuwige woonplaats in bezit zullen krijgen om te genieten van het leven met de Here. En om te genieten van de overvloed die de aarde dan zal voortbrengen.

En iets daarvan hebt u vandaag al mogen ervaren. Want de Here heeft ons vandaag aan de Avondmaalstafel weer een voorsmaak gegeven van de rijkdom die voor ons ligt. Leeft dan uit deze genade in het vertrouwen dat uw Koning komt om zijn rijk te voltooien.

Amen